

Élő kövek

1 Péter 2,5

RÁKOSCSABA FŐPLÉBÁNIA HAVI LAPJA –XV/12. szám 2016. karácsony hava

AZ IGE MEGTESTESÜLT NÁZÁRET BEN-A KARÁCSONY ÜNNEPLÉSE

Kit Mária szűzen szült Betlehemben –hirdeti az egyik Oltáriszentségről szóló karácsonyi népénekünk. Megszületett az Üdvözítő, a mi Urunk Jézus Krisztus, a Messiás az Istengyermek személyében. Évről évre várjuk, főleg a gyermekek, ezt a szép és kedves ünnepet, mely bár a liturgikus ünneplésben nem a legelső, mégis a legnagyobb készület előzi meg. Karácsony ünnepére kellett beérnie az adventi lelki-gyakorlat gyümölcseinek, hogy bűnbánatban megtisztult szívünk otthona lehessen hópehely ostya, csöpp búzakenyér formájában a kisdéd Jézusnak, és ő velünk maradjon életünk minden napján, ne csak ilyenkor, decemberben.

F. D. *Filocalus* 354. évi kalendáriumából tudjuk, hogy Rómában először 336. december 25-én ünnepelték Jézus születését. Ez volt a római keresztény közösség reakciója a *Natale Solis invictus*, vagyis a legyőzhetetlen napisten születésének pogány ünnepére, amelyet *Aurelius* császár vezetett be 274-ben Emesa szíriai napisten tiszteletére, hogy megszilárdítsa óriási birodalmát az ő tiszteletében. Ezzel szemben a római egyház Krisztust, mint „az igazságosság napját” (Mal 3,21) és a „világ világosságát” (Jn 8, 12) ünnepelte. A keresztény teológusok az Úr Jézus születésének pontosan nem ismert dátumát kutatva döntöttek a téli napforduló mellett, ha a nyári napfordulóhoz Keresztelő Szent János születését rendelték. Karácsony kezdettől fogva Krisztus teljes valóságát és egész művét akarta ünnepelni: nemcsak gyermekként való születését, hanem rejtett és elveszíthetetlen isteni fönségét is. A megváltozott történelmi helyzetben egy új ünneppel akarták megjeleníteni Krisztust, amely Húsvét misztériumába már nem fért bele.

Afrikai, galliai, észak-itáliai és hispániai **elterjedésének** kedvezett az ariánus tévtannal szembeni küzdelem a IV. században. Antióchiában Aranyszájú Szent János 386-ban ünnepelte a karácsonyt. Ekkor vették át az ünnepet Konstantinápolyban, Kis-Ázsiában, majd kicsit később Egyiptomban és Jeruzsálemben. Az epifánia keleten (az örményeket kivéve) csak Jézus megkeresztelésének ünnepévé vált, Rómában pedig a háromkirályoké, a napkeleti bölcseké az V. századtól.

Liturgikus ünneplése a IV. sz. közepén formálódott ki és terjedt el másutt is. A pápa eredeti ünnepi nagymiséje a *Szent Péter-bazilikában* de. 9 órakor kezdődött. Ehhez járult az éjféλι misé az Esquilinus-dombi *Santa Maria Maggiore-bazilikában* az V. századtól. Ennek betlehemi példa volt az előzménye, ahol a születés bazilikája lett az éjféλι misé helyszíne. A pásztorok miséje a VI. század közepén jelent meg, amikor a pápa hajnalban a *szirmiumi Szent Anasztázia-templomban* misét celebrált. A december 24-i szenteste vigíliamiséje csak az 1971. évi új misekönyv újítása, ez viszont nem terjedt el.

Szokások. Középkori karácsonyi játékok gyümölcse a jászol, amely a XIX. században –protestáns hatásra- elterjedt karácsonyfa-állítás mögé szorult.

Manapság azonban újra kezd elterjedni. Az ajándékozást a Miklós-napról vették át. A karácsonyi lövöldözés, ill. a házak megfüstölése az alpesi vidékek éji szokása.

KALANDOZÁSOK AZ ADVENTI-KARÁCSONYI ÜNNEPKÖRBEN

December hagyományokban, hiedelmekben gazdag, és az esztendő egyik legvarázslatosabb hónapja, amely mégis beragyogja a téli sötétséget és fölmelegíti a hidegtől szenvedő szíveket. De mi maradt ezekből mára? Ma sokaknak a karácsonyi készület egy újabb stresszforrás az ajándékok megvásárlása miatt vagy a közösségi oldalakra posztolt fotók és -az egyre több ostoba embernél- a senkire sem tartozó magánügyek kitergetése.

Régen télelő havát, decembert úgy emlegették, hogy az a „bak hava” az állatövi csillagjegyek alapján, vagy „karácsony hava” az ünnep okán, a székelyeknél pedig „álom hava”. December 4-én Szent Borbála vértanúszűz ünnepén a bányászok, tűzérek, várak, építészek, ágyú- és harangöntők, valamint a hajadon lányok pártfogóját köszöntjük. A férjhez menni készülők e napon hajtassanak vízbe tett cseresznyeágot, és ha az karácsonyra kivirul, az új esztendőben remélhetik, hogy férjhez mennek.

December 6-án Szent Miklós myrai püspök ünnepe a XI. századtól megjelent Európában is, ahol misztériumjátékokkal emlékeztek jótékonyására. Később a népi hagyományban Mikulás lett belőle, aki a gyermekek cipőibe ajándékot csempész a XIX. század óta. Álarcos, jelmezes játékok kísérték alakját Európa-szerte. A megjelenő krampusz, ördögfiók láncát csörgetve és virgácsát rázva a rossz gyermekeket ijesztgette. Nyugat-Európában Karácsonyapóként, nálunk a régi rendszer idején ideológiai okokból Télapóként emlegették.

Szent Lúcia (luca) szűz is a hit mártírja volt. Gonoszjáró napként tartották számon **december 13-i** ünnepét, amelyen lassan faragni kezdték azt a háromlábú lucaszéket, amelyre állva az éjféle misén megláthatták a község boszorkányát. Akik ezt meglátták, távozásuk után mákot szórtak hátra, hogy az asszonyok szedjék össze, ők pedig elmenekülhessenek. A széket ezután eltűzelték. E napon ültettek lucabúzákat, melyből a jövő évi búzatermesre következtek.

December 21-e a téli napforduló ideje és a csillagászati tél kezdete. Most a leghosszabbak az éjszakák és legrövidebbek a nappalok. Ekkor volt **Szent Tamás** apostol ünnepe (ma július 3-án). Ő volt az a tanítvány, aki nem hitte el apostoltársai tanúságtevését Krisztus húsvétvasárnapi föltámadásáról, csak miután láthatta őt és megérinthette sebeit. Nyelvünkben kialakult nevéből a „tamáskodni” ige, amely a ’hitetlenkedni’ szinonímája. Disznóvágással kapcsolatos hiedelmek vonatkoznak ide, mint pl. a Tamás-napon vágott disznó hája hatékony a rontás ellen.

Karácsony másnapján, **december 26-án** ünnepli az egyház az első vértanút, **Szent István diakónust**. Regélők járták a házakat énekelve és jókívánságokat mondván a magyar kereszténység szimbólumaival a házigazdának.

Szent János apostol és evangélista, az Úr Jézus legkedvesebb és legfiatalabb tanítványának **december 27-i** ünnepéhez kapcsolódik a „jánosáldás”, vagyis a borral való köszöntés. Az e napon megszentelt bornak varázserőt tulajdonítottak, ezért azt egész évben gyógyszerként fogyasztották. A bor

megszentelésének gyökere abban áll, hogy János apostol megáldotta azt a pohár bort, amellyel ellenségei meg akarták mérgezni, de kísérletük így meghiúsult.

Aprószentek napja **december 28.** Ők a két év alatti betlehemi kisdéd fiúgyermek, akiket Heródes hatalomféltésből megöletett, gondolván, Jézus is köztük van. Máig vitatott, hogy az ilyenkor szokásos vesszőzés rítusa honnan ered pontosan. E a napon a legények házról házra járva és szerencsekívánó mondókák kíséretében megvesszőzték a lányokat. Európa-szerte jutalom ütötte a markukat.

FŐPLÉBÁNIÁNK KARÁCSONYI (dec. 25-26-i) HIRDETÉSEI

1./ **Áldott szent karácsonyi ünnepeket** kíván a főplébánia papsága és képviselő-testülete a kedves Híveknek és Rákoscsaba minden lakójának. Köszönet minden adományért és önkéntes munkatársainknak a karácsonyi előkészületi munkákért.

2./ **Karácsony mindkét napján két szentmise lesz: reggel 8 és de. 10 órakor.**

3./ **Az éjféλι koncert-nagymisén M.-A. Charpentier: *Messe de minuit*, karácsony vasárnapján de. a 10-es főpapi koncert-nagymisén J. Haydn: *Kleine orgelmesse* és motetták hangzanak el a Krisztus Király-kórustól, karácsony másnapján de. 10-kor pedig Halmos L.: **Karácsonyi mise** és motetták a Rotunda Énekegyüttestől.**

4./ **Kedden este 18 órakor** tartjuk a templomban a **János-napi borszentelést**, majd az aprószentek szerdai ünnepére készülve a **gyermekáldást**.

5./ **Pénteken a Szent Család, szombaton pedig Szent I. Szilveszter pápa ünnepe** lesz, amikor **Te Deumot** és karácsonyi kórusműveket hallgatva-énekelve adunk hálát az óévért az esti **18 órai** korális nagymisén.

6./ **Jövő vasárnap, 2017. január 1-én, újév a szentáldozatot reggel 8, de. 10 és este 18 órakor** mutatjuk be. **A 9-es diákmise karácsonykor és újévkor elmarad!** Helyette rövid litániát végzünk.

7./ **Fiatalok és felnőttek jelentkezését várjuk március 1-ig a keresztségre**, melyet nagyszombat este 20 órakor a föltámadási szertartásban szolgáltatunk ki.

8./ Tisztelettel **kérjük a főplébánia területén élő megkeresztelteket az egyházadó befizetésére** az irodában (h-sz-p 10 és 12 h között), amely a havi jövedelemadó 1%-a, egy évre 12-szer. Bizalommal kérjük kedves Híveink bőkezű adományait, hiszen más bevételi forrásunk nincs, kiadásunk viszont annál több. *(Offerát hozni!)*

ÉDES FENYŐFA

Hozzávalók a tésztához (25 db): 100 ml habtejszín, 20 g keserű kakaópor, kristálycukor, 50 g étcsokoládé, 240 g kerek babapiskóta és porcukor. **Hozzávalók a töltelékhez:** 100 g tejszokoládé, 4 evőkanál habtejszín. **Elkészítése (1 óra +hűtés):**

1. A lábasba öntött tejszínben elkeverjük a kakaót és a cukrot, majd fölforraljuk. Le-

véve a tűzről, tördeljük bele az étcsokit és kevergessük olvadásáig. Tegyük félre 25 db babapiskótát, a többit ledaráltan adjuk a krémhez, és gyúrjunk belőle egynemű tésztát. 2. A masszából formázzunk 25 db golyót, és hempergessük meg őket porcukorban. Nyomkodjuk mindet méhkasformába, hogy közepük lyukas legyen. 3. A töltelékhez a tejsokit olvasszuk meg forró vízfürdő fölött. Adjuk hozzá a tejszínt és kevergetve egyneműsítsük vele. Kanalazzuk a krémet a lyukakba és zárjuk le piskótával. Vegyük ki a sütit a formából, és éjszakára tegyük hűtőbe. Porcukorral megszórva tálaljuk. Jó étvágyat!

A PARANCSOLT FŐÜNNEPEK MISERENDJE 2017-BEN

Újév: 2017. január 1., vasárnap (szabadnap): 8, 10 és 18 h

Vízkereszt (epifánia, háromkirályok): január 6., péntek (munkanap): 7, 10 és 18 h

Nagyboldogasszony: augusztus 15., kedd (munkanap): 7 és 19 h

Mindenszentek: november 1., szerda (szabadnap): 8, 10 és 18 h

Karácsony: december 25., hétfő (szabadnap): 0 h éjféli, 8 és 10 h

Karácsony másnapján, húsvét- és pünkösdhétfőn (tanácsolt ünnepek): 8 és 10h

MISEINTENCIÓK

Szombat 23.30 h TMS *Karácsonyi orgonamuzsika* **OZ**

24 h G Az Almási-, a Gyovai-, a Kasztel-, a Kovács- és a Tempfli-család **K**

KARÁCSONY 1. NAPJA, VASÁRNAP: december 25.

8 h G +Király János édesapa **É**

9 h G ***Karácsonyi litánia É;*** *Kanalas János keresztelője* **CS**

10 h Zs +Oravec István és neje vmint élő és +családtagok **K**

KARÁCSONY 2. NAPJA, HÉTFŐ: december 26.

8 h G id. Fekete János édesapa és +János fia (névnap) **É**

9 h G ***Karácsonyi litánia*** **É**

10 h G +Mózer István édesapa **K**

11 h RÉE ***Karácsonyi koncert*** **K**

Kedd 18 h +Gohér Gáborné Rozália (3. évf.) **É**

Szerda 7 h A Víg-család élő és +tagjai **É**

13.15 h *Bitulasz Nikoszné Zsuzsanna temetése az Újköztemetőben* **É**

Csütörtök 18 h +Vitárius Mihály férj és édesapa (3. évf.) **É**

Péntek 7 h +Merva Magdolna (64. születésnap) **É**

11.15 h *Ujj Mihályné Luca temetése Újpest-Megyeren* **É**

Szombat 18 h Élő Kiss Zita Krisztina (születésnap) **K**

ÚJÉV, KISKARÁCSONY, VASÁRNAP: 2017. január 1.

8 h G Élő Katalin születésnapi hálaadása **É**

9 h G ***Jézus Neve-litánia*** **É**

10 h Zs +Hajnal László férj és édesapa **É**

18 h G A Köhegyi- és az Újvári-család élő és +tagjai **K**

Kiadja a Rákoscabai Főplébánia Bp. XVII. kerület Péceli út 229 Tel: 256-85-32

Megjelenik havonta Felelős kiadó: Galambossy Endre plébános atya

Szerkesztő: rakoscaba.foplebania@gmail.com

rakoscaba.plebania.hu